

Koronan vaikutukset Huittisten elinkeinoihin

Riikka Peippo

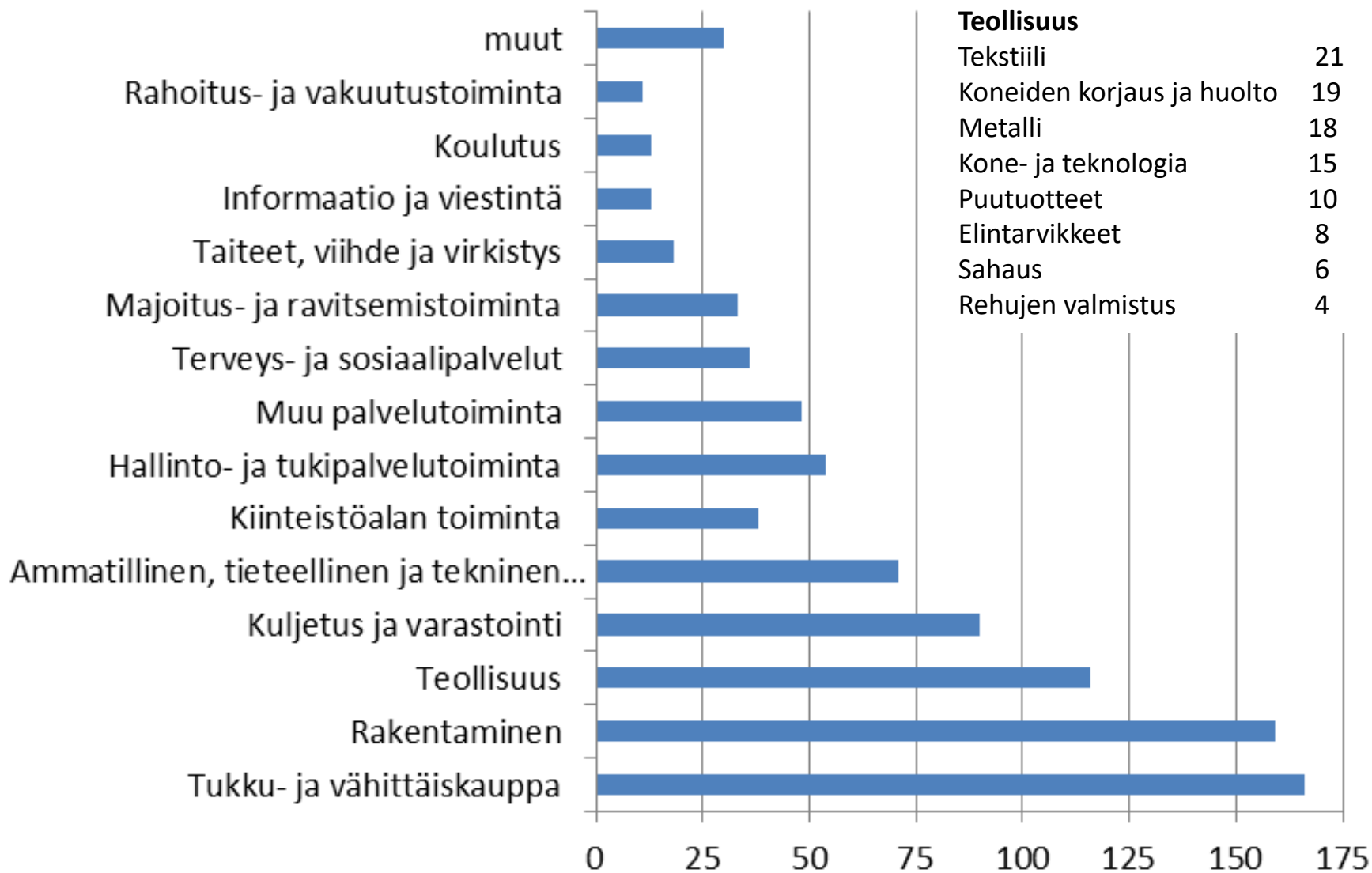
Elinvoimajohtaja

Huittisten kaupunki

044 560 4203

riikka.peippo@huittinen.fi

Elinkeinorakenne

vuosi 2016	Toimipaikkoja	Henkilöstö	Liikevaihto 1.000 euro
TOIMIALAT YHTEENSÄ	1189	2777	511278
A MAATALOUS, METSÄTALOUS JA KALATALOUS	427	309	4819
B KAIVOSTOIMINTA JA LOUHINTA	9	73	13805
C TEOLLISUUS	88	675	165746
10 Elintarvikkeiden valmistus	12	451	129774
15 Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	10	15	2069
16 Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden va	11	19	4382
23 Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden va	6	63	9768
25 Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja lait	16	53	8796
28 Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	6	21	2765
29 Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puolij	4	4	435
31 Huonekalujen valmistus	4	8	2769
33 Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asen	10	13	1930
D SÄHKÖ-, KAASU- JA LÄMPÖHUOLTO, JÄÄHDYTY	3	0	503
E VESIHUOLTO, VIEMÄRI- JA JÄTEVESIHUOLTO, J	7	30	5029
F RAKENTAMINEN	135	297	60771
41 Talonrakentaminen	41	.	.
42 Maa- ja vesirakentaminen	2	.	.
43 Erikoistunut rakennustoiminta	92	198	33532
G TUKKU- JA VÄHITTÄISKAUPPA; MOOTTORIAJO	168	527	175605
45 Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukk	59	154	45981
46 Tukkukauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja mo	27	109	39455
47 Vähittäiskauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja	82	264	90169

vuosi 2016	Toimipaikkoja	Henkilöstö	Liikevaihto 1.000 euro
TOIMIALAT YHTEENSÄ	1189	2777	511278
H KULJETUS JA VARASTOINTI	78	297	41404
I MAJOITUS- JA RAVITSEMISTOIMINTA	26	100	8871
55 Majoitus	3	7	57
56 Ravitsemistoiminta	23	94	8815
J INFORMAATIO JA VIESTINTÄ	4	17	1893
K RAHOITUS- JA VAKUUTUSTOIMINTA	17	56	0
L KIIINTEISTÖALAN TOIMINTA	72	27	5116
M AMMATILLINEN, TIETEELLINEN JA TEKNINEN TOIMINTA	39	75	5930
69 Lakiasiain- ja laskentatoimen palvelut	13	49	2786
70 Pääkonttorien toiminta; liikkeenjohdon konsultointi	4	4	462
71 Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaaminen	12	14	1557
73 Mainostoiminta ja markkinatutkimus	3	0	78
74 Muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle	4	4	326
75 Eläinlääkintäpalvelut	3	3	721
N HALLINTO- JA TUKIPALVELUTOIMINTA	31	113	6943
P KOULUTUS	8	20	1916
Q TERVEYS- JA SOSIAALIPALVELUT	33	119	9449
R TAITEET, VIHHE JA VIRKISTYS	9	15	1300
S MUU PALVELUTOIMINTA	35	25	2178

Tilannekatsaus

- Vähittäiskaupalla aluksi suurempi sesonki kuin jouluku, kotimaisen ruuan kulutus kasvanut 10% , hiukan tasoittunut, asiakasmäärät pienemmät, keskiostokset kasvaneet. Ohikulkijoiden suosiossa olevat paikat –hiljentyneet.
- Erikoiskaupalla takana vaikea talvisesonki – isot varastot, maksuajat tapissa, kevät sesonki olisi pelastanut.
- Henkilökohtaiset asiakaspalveluyritykset – kaikki peruutettu tai myynti laskenut 70% (kotisiivous, fysioterapia, parturit, kosmetologi...)
- Ravintolapalvelut – myynti laskenut 70%, hiukan kotiinkuljetuksia, ravintolat kiinni
- Matkailu ja esiintyjät (juhlat, tapahtumat, majoitus...) - kaikki peruutettu, ihmiset pitävät lomat nyt, tuleeko lomasesonkia?
- Henkilöliikenne, melkein loppunut. Kela-kuljetuksia vielä, linja-autovuorot vähentyneet noin 3 vuoroa/ päivä/ suunta
- Elintarviketeollisuus – kaksijakoinen tilanne
 - Sairastuneiden tilalle pitäisi saada työvoimaa , sesonki alkamassa
 - Julkiset keittiöt kiinni, toiminta supistunut n. 35%
 - Ruotsin omavaraisuus/ huoltovarmuus

- Alihankinta, rakentaminen
 - Päämiehet vetäneet työvoiman ulkomailta Suomeen ja lomauttanut heidät. Tulee jossakin aikavälillä vaikuttamaan.
 - Toisaalta Euroopan tehtaita jouduttu sulkemaan => kasvua
 - Raaka-ainetoimituksissa haasteita joko itsellä tai päämiehellä => joudutaan supistamaan toimintaa
- Alkutuotanto
 - Uskaltaako kylvää, saadaanko kausityövoimaa
- Edellä lueteltujen alojen yritysysteistyökumppanit ja palveluiden myyjät esim. mainosala
- Huittisissa ohikulkuliikenne suurta, liikenne vähentynyt, Porin isot tapahtumat peruttu

Ei vielä taloudellista vaikutusta näkyvissä

- Maanrakennus / rakennus
- Viherrakentaminen
- Elektroniikan myynti
- Siivous: liiketilat, toimistot, rappukäytävät
- Tilitoimistot

Poikkeusalojen pituudesta riippuu, mitkä yritykset kärsivät toisessa aallossa.

Neuvontapalveluiden kysyntä

- Neuvontoja noin 3/ päivä + tiedottamista
- Ensin ottaa yhteyttä yritykset, joilla on ollut jo vaikeaa ja poikkeusolot on viimeinen pisara. Suuri hätä ja pelastamismahdollisuudet vähäiset.
- Jonkun ajan päästä tulee yhteydenottoja heiltä, joilla on ollut toimiva yritys ja poikkeusolot ovat muuttaneet tilanteen. Nyt nämä yritykset toimivat ohjeiden mukaan ja käyttävät julkiset palvelut hyväksi. Erilaiset toimenpiteet voivat pelastaa nämä yritykset.
- ProAgrialla on ollut muutamia neuvontoja

Rahoittajan näkemyksiä

- Tarjoavat lyhennysvapaita kuukausia. Tällä hetkellä hakemustenmäärä on viisinkertaistunut.
- Digitaalisuuden kasvu
- Investoinnit minimiin
- Matala korkotasoa säilyy

Työllisyys

- Suomessa lomautusuhan alla on 150 000 henkeä.
- Huittisissa 12.3. - 30.3.2020 välisenä aikana on huittislaisia lomautettu n. 100 henk.
- Huittisissa on lomautettuja mm. asiakaspalvelijoita

Uhka:

- Julkisiin keittiöihin toimittavat elintarvikeyritykset
- Alihankkijat

Rakenne:

- Työvoiman määrä 4481 henk.
- Työpaikkaomavaraisuus yli 100%
- n. 66% käy omassa kunnassa
- Työttömyysprosentti

	2019	2020
<i>Tammikuu</i>	7,3	7,5
<i>Helmikuu</i>	7,0	
<i>Maaliskuu</i>	6,4	
<i>Huhtikuu</i>	6,2	
<i>Toukokuu</i>	6,0	
<i>Kesäkuu</i>	6,7	
<i>Heinäkuu</i>	7,6	
<i>Elokuu</i>	6,0	
<i>Syyskuu</i>	6,0	
<i>Lokakuu</i>	6,0	
<i>Marraskuu</i>	6,0	
<i>Joulukuu</i>	7,1	
<i>Keskiarvo</i>	6,5	7,5

Tehdyt toimenpiteet

Peruutukset:

16.3. alkaen elinvoimatoimen tapahtumat ja tilaisuudet ovat peruutettu tai toteutetaan sähköistä viestintätekniikkaa hyödyntämällä. Tiedotettu 13.3.

Sulkeminen:

Valtioneuvoston määräyksen mukaan Risto Ryti –sali on suljettu poikkeustilan ajaksi (kulttuuritalo). Tiedotettu 18.3.

Tiedottaminen

- Uutiskirjeet yrittäjille koronasta 13.3. ja 18.3.
- Jatkuva tiedottaminen somekanavissa
- Nettisivut korona-tietoa yrityksille 19.3.
http://www.huittinen.fi/palvelut/tyo_ja_yrittaminen/hubi/korona-tietoa_yrityksille
- Lehdessä yritysneuvonnan yhteystiedot 25.3.
- Elinvoimatoimi on ollut aktiivisesti mukana kaupungin tiedotuksessa, hallintojohtaja vastaa kriisiviestinnästä
- Yhdistyskirje koronasta 14.3.
- Kylienyhteistyöryhmän yhteyshenkilöt ja avunpyyntö 23.3.

- Laajennettu omia yrityspalveluita
Helena Kaitanen antaa yrityksille markkinointineuvontaa
- Hyödynnetään Hubi-verkoston järjestämiä webinaareja ja panostetaan omat resurssit neuvontaan ja markkinointiapuun.
- Kauppiasverkostolle viikoittaiset teams –palaverit ja whatsapp –ryhmä
- Facebookkiin Hullu Yön nettinäyteikkuna –kampanja ja 3 lehti-ilmoitusta Lauttakylän lehteen ja Alueviestiin.
- Osallistuttiin Iskelmän Tue paikallisia kauppiaita - radiokampanjaan
- MyHuittiseen kootaan Astetta parempaa palvelu Huittisista- sivustoa, jossa kerrotaan kotiin tuotettavista palveluista.
- MyHuittinen –matkailu- ja palveluopas julkaistaan huhtikuun puolessa välissä

Tulevat toimenpiteet

- Tiedottamista!
- Yritysneuvontaa ja tukitoimia
- Markkinointi – ja kampanjointia
 - Mm. Yrittäminen videot
- Tulevien tapahtumien suunnittelua, jotta ollaan valmiita siinä vaiheessa, kun poikkeusolot ovat ohi.
 - Hullu Yö kesä?
 - Lapsi- ja perhemessut 8/2020
 - Hullu Yö 9/2020
 - Hubi - yritysmessut 10/2020
- Nuorten kesäduuni –kampanja
 - Nuoret tarvitsevat nyt apua entistä enemmän. Jo sovitut paikat peruuntuvat. Lähdetään kokeilemaan, jos töitä löytyisi.
 - Tällä hetkellä rekrytointi keskeytetty, tekijä kaupungin resurssipankista
- Missä vaiheessa olisi järkevä tehdä yrityskysely? Arviota yritysvaikutuksista Huittisissa.
- Valmistellaan työllisyyskoordinaattorin kanssa työnvälityspalvelua. Erityisesti kausityövoimasta on pulaa ja Huittisten kannalta erityisen tärkeää, että tässä onnistutaan.

Suositus Satakunnan yrittäjiltä
Tämä osio on käsitelty vain
elinvoimatyöryhmässä

Hyvät kuntien ja kaupunkien johtajat sekä paikallisten yrittäjäjyhdistysten puheenjohtajat, koronaviruspandemian vaikutukset iskevät nyt järjestyvällä voimalla yhteiskuntaamme. Nyt jos koskaan tarvitsemme vahvaa yrittäjäjärjestön ja kuntien välistä yhteistyötä. Suomen Yrittäjät onkin rakentanut suosituksen kuntien ja yritysten välisestä yhteistyöstä. Suositus on tämän viestin liitteenä.

Suosittelimme Satakunnan paikallisia yrittäjäjyhdistyksiä ja kuntia kokoustamaan elinkeinotiimeissä etäyhteyden välityksellä ja sopimaan tulevista toimenpiteistä ja tiedottamisesta.

Esimerkkinä toimikoon Porin Yrittäjien tekemä ehdotus Porin elinkeinotiimille:

- Kartoitetaan, mitä eri tehtäviä kunta voi teettää oman kuntansa tai lähialueen yrityksillä.
- Kuntien omistamien yritystilojen ja tonttien vuokrat: voidaanko alentaa määräajaksi tai antaa maksuaikaa
- Lupa-asioihin liittyvät lupamaksu: voidaanko jättää määräajaksi perimättä tai antaa maksuaikaa
- Kaupunkien ja kuntien omistamien energiayhtiöiden hinnat: voidaanko alentaa määräajaksi tai antaa lisää maksuaikaa
- Hankinnat: voidaanko hankintoja aikaistaa ja voidaanko konserniyhtiöiden hankinnoissa hyödyntää enemmän paikallisia yrityksiä
- Elinkeino-yhtiöiden tai kuntien omien elinkeinopalveluiden hyödyntäminen yritysten neuvonnassa: kyseiset toimijat voivat pohtia, millaisia mahdollisuuksia yrityksillä on selvittää kriisistä taloudellisesti.

Ystävällisin terveisin, pj Jukka Hurrila ja tj Markku Kivinen

Mahdolliset toimenpiteet Huittisissa

- Kartoitetaan, mitä eri tehtäviä kunta voi teettää oman kuntansa tai lähialueen yrityksillä.
 - Kaupungilla on paljon puitesopimuksia, joissa toimittajina paikallisia yrityksiä. Meillä ei ole paljoa sopimusten ulkopuolista hankintaa.
 - Kaupunki on tilanteessa, jossa yksiköitä on suljettu ja henkilökuntaa sijoitetaan uudelleen/ resurssipankki.
- Hankinnat: voidaanko hankintoja aikaistaa ja voidaanko konserniyhtiöiden hankinnoissa hyödyntää enemmän paikallisia yrityksiä?
 - Julkiset hankinnat –nettisivu on uudistettu
 - Hankintakalenteri on julkistettu, tulossa vähän kilpailutuksia
 - Vastuualuepäälliköille suositus 19.3.
 - Kaupungin pitäisi tehdä hankintansa suunnitellusti tai etupainotteisesti, jos mahdollista. Mahdollistaa paikallisten yritysten osallistuminen kilpailutukseen ja siinä menestymiseen eli tiedota ja suunnittele pisteytys.
 - Elinvoimatyöryhmä voisi tehdä edellisestä julkisen vetoituksen kaupungin yksiköille. (näkyvyyttä toimenpiteistä)

- Kuntien omistamien yritystilojen ja tonttien vuokrat: voidaanko alentaa määräaikaisesti tai antaa maksuaikaa
 - Kaupungilla on yritystiloja vain 3 Vampulassa, vuokratontteja ei ole
 - Keskustan yrittäjät ovat pulassa vuokrien kanssa.
 - Säästöpankki on tehnyt päätöksen, että ei peri 3 kk vuokria, Osuuspankki antaa maksuaikaa ilman ylimääräisiä maksuja kuten viivästyskorkoja.
 - Osan liikehuoneistosta omistaa asunto-osakeyhtiö tai toinen yrittäjä. Heidän kanssaan ei ole onnistunut vuokranalennukset.
 - Pyydetään, että kaupunki ottaisi asiaan kantaa.
 - Huomioitava, että myös vuokranantajayrityksellä voi olla vaikeaa.
- => Vedotaan vuokranantajiin, että tekisivät maksujärjestelyitä

- Lupa-asioihin liittyvät lupamaksu: voidaanko jättää määräajaksi perimättä tai antaa maksuaikaa
 - Etelä-Satakunnan ympäristötoimisto vastaa Euran, Huittisten ja Säskylän rakennusvalvonnasta ja ympäristönsuojelusta ja niiden taksoista. Annetaan Säskylän kunnalle suositus, että he antavat koronan takia maksuvaikeuksiin joutuneille yrittäjille maksuaikaa.

Säskylän vastaus:

Lupamaksujen maksuajan pidentämisestä ei ole nyt syytä alkaa aktiivisesti tiedottamaan. Rakennuslupamaksu on yleensä vain pieni osa hankkeen kokonaiskustannuksista ja yrittäjä tai luvan hakija on varautunut lupamaksuun osana hankkeen kokonaisbudjettia, jos lupaa aikoo hakea ja investoinnin toteuttaa. Eli kyse on melko marginaalisesta asiasta. Näyttää lisäksi siltä, että rakennus- ym. lupien ja ilmoitusten hakemisen määrä vähentyy selvästi Koronan vuoksi.

Olemme kyllä erityistapauksissa toisinaan antaneet maksuaikaa perustellusta syystä esim. sosiaalitoimen asiakkaille, jos heillä on ollut jokin maksullinen asia käsiteltävänä. Maksut on näissäkin tapauksissa maksettava muutaman kuukauden sisällä ja samana vuonna.

Säskylän kunnalla on tietyt säännöt maksuajoista ja niihin ei toistaiseksi ole tullut muutoksia. Minun toimivalta ei valitettavasti riitä nyt enempään tässä asiassa.

JUKKA REKO, Ympäristöpäällikkö

- Kaupunkien ja kuntien omistamien energiayhtiöiden hinnat: voidaanko alentaa määräaikaisesti tai antaa lisää maksuaikaa
 - Huittisten kaupunki omistaa Huittisten lämpö Oy:n osakkeista 5/6 . Annetaan suositus maksuajan antamisesta koronan takia maksuvaikeuksiin joutuneille yrittäjille.

=> Elinvoimatyöryhmä on suosittelut kaupungin omia tytäryhtiöitä ja muita huittislaisille yrityksille julkisia palveluita tuottavia organisaatiota neuvottelemaan koronaviruksen takia maksuvaikeuksiin joutuneiden yrittäjien kanssa maksuohjelmista.

Huittisten kaupungin antamat maksuajat

- Yleinen maksuaikojen pidennys on hankalasti toteutettavissa pelkästään yritysten laskujen osalta/ tasapuolisuus, työmäärä, kaikki ei tarvitse
- Kuinka kauan poikkeusolot kestävät ja kuinka pitkä maksuaika pitäisi antaa? Viivästää kaupungin tuloja.

Perinnän keskeytys

- Jos laskujen lähettäminen perintäfirmalle keskeytetään, monilta voi jäädä maksuaikapyyntö tekemättä, kun ei ole saanut huomautuskirjettä. Viivästyskorot kuitenkin juoksevat.

Maksulykkäys

Talousjohtajalla on ratkaisuvallta maksuohjelmien sopimiseen.

Muistutetaan yrittäjiä mahdollisuudesta sopia maksuohjelmasta.

Yrittäjälle tulee viivästyskorot ja perintäkulut.

Kauppiaaverkostomaksut

Laskutetaan vasta syksyllä. Suunnitelmassa oli huhtikuu.

Viivästyskorot

- Sosiaali- ja terveysministeriö on tehnyt päätöksen, joka mahdollistaa TyEL- ja YEL-maksuihin maksuaikaa. Maksuaikaa voi saada poikkeussäännön perusteella kolme kuukautta. Maksuajalta ei peritä viivästyskorkoa. Poikkeussäännös koskee 20.3.2020 – 30.6.2020 välillä erääntyviä laskuja. Maksuaikojen pidennys koskee myös MyEL- ja MEL-vakuutuksia. Työnantajien tai yrittäjien on pyydettävä maksuaikaa omalta työeläkeyhtiöltään.
- Valtionvarainministeriö valmistelee lakimuutosta tilapäisestä viivästyskoron alentamisesta niiden verojen osalta, jotka kuuluvat maksujärjestelyyn. 7% -> 4%
- Valtiolle esitetty vaatimuksia, että Suomen pankin vahvistama viivästyskorko laskettaisiin tilapäisesti nolnaan. (Suomen Yrittäjät)
- Huittisten kaupunki:

Selvitetty mahdollisuus luopua viivästyskoroista. Ongelmana tasapuolisuus tai käsittelystä aiheutuva työmäärä.

Elinkeinoyhtiöiden tai kuntien omien elinkeinopalveluiden hyödyntäminen yritysten neuvonnassa: kyseiset toimijat voivat pohtia, millaisia mahdollisuuksia yrityksillä on selvittää kriisistä taloudellisesti.

- Palvelusetelit ovat laajasti käytössä:

Vanhustenhuollossa palvelusetelillä voi hankkia tehostettua palveluasumista, siivouspalveluita, omaishoidon vapaapäiviä, kotihoitopalveluita, rintamaveteraanien palveluita, lyhytaikaishoitoja ja palveluasumista. Terveyskeskukselta saa jalkahoitoa, sosiaalitoimelta lapsiperheiden kotipalvelua ja varhaiskasvatukselta hoitopalveluita.

**Huittisten kaupungin elinvoimatyöryhmän suositukset
yritysten tukitoimista koronaviruskriisin aikana
Julkaistu 30.3.2020**

Koronaviruspandemiasta johtuva poikkeustilanne koettelee yrityksiä nyt ennennäkemättömällä tavalla. Nyt pitää tehdä kaikki mahdolliset toimenpiteet, jotta yrityksemme selviytyvät tästä kriisistä. Yritykset tarvitsevat tukitoimia niin valtiolta kuin paikallisiltakin toimijoilta.

- Kuluttajana suosi paikallisuutta, jokaisella valinnalla on nyt merkitystä.
- Huittisten kaupungin elinvoimatyöryhmä vetoaa vuokranantajiin, jotta nämä sopisivat vuokrajärjestelyistä ja näin pelastaisivat yrityksiä konkurseilta. Vuokra saattaa olla yrityksen suurin yksittäinen kiinteäkulu.

- Elinvoimatyöryhmä muistuttaa koronan takia maksuvaikeuksiin joutuneita yrittäjiä mahdollisuudesta sopia Huittisten kaupungin kanssa maksuohjelmasta. Sopiminen kannattaa tehdä ennen eräpäivää, jotta vältetään perintäkuluilta.
- Elinvoimatyöryhmä on suosittelut kaupungin omia tytäryhtiöitä ja muita huittislaisille yrityksille julkisia palveluita tuottavia organisaatiota neuvottelemaan koronaviruksen takia maksuvaikeuksiin joutuneiden yrittäjien kanssa maksuohjelmista.

- Elinvoimatyöryhmä esittää vetoomuksen Huittisten kaupungin palvelukeskuksille, että he toteuttaisivat hankintansa suunnitellusti tai mielellään etupainotteisesti. Huolehtii, että paikallisilla yrityksillä on mahdollisuus osallistua kilpailutukseen ja siinä menestymiseen. Huomiota pitää kiinnittää tiedottamiseen ja vertailuperusteisiin.
- Elinvoimatyöryhmä toteaa, että Huittisten kaupungilla on laajasti käytössä erilaisia palveluseleitä, jotka edesauttavat yritysten palvelujen käyttöä. Tällä hetkellä valikoimaa ei ole mahdollisuutta laajentaa.
- Kerrotaan elinvoiman palvelut yrityksille ja Astetta parempaa palvelua –kampanjasta

Kiitos!